

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора ГУЛЮКА Анатолія Георгійовича, завідувача кафедри хірургічної стоматології Одеського національного медичного університету на дисертаційну роботу Поліщука Віталія Сергійовича на тему: «Удосконалення та патогенетичне обґрунтування комплексного методу лікування при дентальній імплантації у хворих з хронічними захворюваннями гепатобіліарної системи (експериментально-клінічне дослідження)», що подана до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.162, при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, яка утворена згідно наказу ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова МОЗ України № 34 від 27 лютого 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М. І. Пирогова протокол № 8 від 26 лютого 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія»

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Ступінь актуальності обраної теми визначається значним поширенням дефектів зубних рядів у населення та широким впровадженням дентальної імплантації як одного з найбільш ефективних і сучасних методів їх відновлення. У сучасній стоматології дентальна імплантація розглядається як високотехнологічний метод хірургічної та ортопедичної реабілітації пацієнтів, що дозволяє відновити жувальну функцію, естетику та покращити якість життя. Разом з тим, незважаючи на значну кількість наукових досліджень, присвячених питанням остеоінтеграції дентальних імплантатів, особливостям хірургічної техніки їх встановлення, вибору імплантаційних систем, а також профілактиці та лікуванню післяопераційних ускладнень, проблема впливу загальносоматичної патології на результати дентальної імплантації залишається недостатньо вивченою.

У численних наукових роботах вітчизняних та зарубіжних авторів детально досліджено біомеханічні аспекти імплантації, процеси остеоінтеграції, особливості кісткової регенерації, а також чинники, що впливають на стабільність та довготривале функціонування дентальних імплантатів. Проте значна частина цих досліджень була виконана у пацієнтів без соматичної патології, тоді як у клінічній практиці стоматолога все частіше зустрічаються хворі з різними хронічними захворюваннями внутрішніх органів, які можуть істотно впливати на перебіг репаративних процесів у кістковій тканині.

Особливої уваги заслуговують пацієнти з хронічними захворюваннями гепатобіліарної системи, які супроводжуються порушеннями обміну речовин, змінами мінерального обміну, розвитком остеопенічних станів та зниженням регенераторного потенціалу кісткової тканини. Такі патологічні зміни можуть негативно впливати на процеси остеоінтеграції дентальних імплантатів,

підвищувати ризик розвитку післяопераційних ускладнень та знижувати ефективність лікування. Незважаючи на те, що проблема дентальної імплантації активно вивчається протягом останніх десятиліть, питання патогенетичного впливу патології гепатобіліарної системи на процеси інтеграції імплантатів, а також можливості медикаментозної корекції цих порушень залишаються недостатньо дослідженими та потребують подальшого наукового обґрунтування.

Очевидна необхідність проведення додаткових досліджень спрямованих на поглиблення сучасних уявлень про патогенетичні механізми розвитку ускладнень при дентальній імплантації на тлі патології гепатобіліарної системи та обґрунтування ефективних підходів до їх профілактики, що має важливе наукове та практичне значення для сучасної стоматології.

Таким чином, наявність значної кількості пацієнтів із супутньою патологією печінки та жовчовивідної системи, недостатня вивченість механізмів впливу гепатобіліарних порушень на стан кісткової тканини щелеп, процеси остеointegraції та перебіг післяопераційного періоду, а також відсутність чітко обґрунтованих схем медикаментозного супроводу при дентальній імплантації у таких хворих зумовлюють актуальність обраної теми дослідження.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Оцінка наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача свідчить про достатньо високий рівень виконання дослідження, що відповідає сучасним вимогам до наукових робіт у галузі стоматології та щелепно-лицевої хірургії. Дисертаційна робота виконана на належному методологічному та теоретичному рівні, характеризується чітко сформульованою метою та завданнями, логічною структурою, послідовністю викладення матеріалу та обґрунтованістю отриманих результатів. У роботі використано сучасні клінічні, лабораторні, експериментальні та статистичні методи дослідження, що дозволило всебічно оцінити перебіг процесів остеointegraції дентальних імплантатів у хворих із патологією гепатобіліарної системи та обґрунтувати доцільність застосування запропонованого лікувально-профілактичного комплексу.

Важливо підкреслити, що дисертаційне дослідження виконувалося на базі кафедри хірургічної стоматології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова, що має значні наукові традиції у галузі стоматології та щелепно-лицевої хірургії. Отримані результати свідчать про належний рівень підготовки здобувача, як науковця, його здатність самостійно проводити комплексні наукові дослідження, аналізувати отримані дані та формулювати науково обґрунтовані висновки.

Наукові публікації здобувача відображають основні результати дисертаційної роботи, опубліковані у фахових наукових виданнях, що відповідають вимогам до апробації результатів дисертаційних досліджень. У публікаціях висвітлено ключові аспекти проведених експериментальних і клінічних досліджень, зокрема особливості остеointegraції дентальних імплантатів у пацієнтів із хронічною патологією гепатобіліарної системи, зміни біохімічних показників, стан кісткової тканини та ефективність запропонованого комплексу медикаментозної корекції. Публікації характеризуються належним науковим рівнем, чіткістю викладення матеріалу, аргументованістю висновків та відповідністю тематиці дисертаційної роботи.

Таким чином, дисертація та наукові публікації здобувача вирізняються

достатньо високим науковим рівнем, актуальністю досліджуваної проблематики, методичною обґрунтованістю та практичною спрямованістю отриманих результатів. Робота свідчить про сформованість у здобувача навичок проведення самостійних наукових досліджень та його здатність вирішувати актуальні наукові завдання у галузі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Новизна представлених теоретичних та експериментальних результатів дисертаційного дослідження полягає у новому вирішенні актуального наукового завдання сучасної стоматології – підвищенні ефективності дентальної імплантації у пацієнтів із патологією гепатобіліарної системи шляхом патогенетичного обґрунтування та впровадження медикаментозного супроводу. У результаті проведених експериментальних та клінічних досліджень здобувачем отримано ряд нових наукових положень, що розширюють сучасні уявлення про механізми остеоінтеграції дентальних імплантатів у пацієнтів із супутньою соматичною патологією печінки.

У роботі вперше встановлено особливості перебігу процесів остеоінтеграції при зубній імплантації на тлі патології гепатобіліарної системи та досліджено порушення регенерації тканин навколо дентальних імплантатів у таких пацієнтів. Вперше проведено комплексне вивчення біохімічних показників ротової рідини та крові у хворих із патологією гепатобіліарної системи при проведенні дентальної імплантації, що дозволило визначити механізми впливу цієї патології на процеси приживлення імплантатів. На основі отриманих результатів встановлено патогенетичні механізми розвитку післяопераційних ускладнень у пацієнтів із супутньою патологією печінки та жовчовивідної системи.

Уперше визначено роль денситометричного дослідження для оцінки стану кісткової тканини перед проведенням імплантації та прогнозування можливих ускладнень у цієї категорії пацієнтів. Також уперше досліджено клінічну ефективність застосування остеотропного препарату остеогенону та встановлено доцільність його комбінованого використання з гепатопротекторним препаратом урсохолом для покращення остеоінтеграції дентальних імплантатів.

Отримані результати дослідження стали підґрунтям для розробки нового підходу до медикаментозного супроводу пацієнтів із патологією гепатобіліарної системи при проведенні хірургічного етапу дентальної імплантації, що дозволяє знизити частоту ускладнень та покращити результати лікування. Запропонований лікувально-профілактичний комплекс має важливе значення для підвищення ефективності стоматологічної реабілітації пацієнтів із супутньою соматичною патологією гепатобіліарної системи.

Повнота викладу основних результатів дисертаційної роботи у наукових публікаціях є достатньою. Основні положення, висновки та результати проведеного дослідження висвітлено у наукових статтях у фахових наукових виданнях України, зокрема 2 статті у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus, а також у 6 тезах матеріалів науково-практичних конференцій різного рівня. У публікаціях послідовно відображено результати експериментальних і клінічних досліджень, питання остеоінтеграції дентальних імплантатів, впливу патології гепатобіліарної системи на перебіг

післяопераційного періоду та ефективність запропонованого медикаментозного супроводу.

Таким чином, результати дисертаційної роботи характеризуються науковою новизною, теоретичною та практичною значущістю, а їх повнота і системність висвітлення у наукових публікаціях підтверджує належний рівень апробації отриманих здобувачем результатів.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота виконана на основі добору методології та коректного застосування дизайну дослідження, що відповідає загальним принципам досліджень людини, базується на детальному огляді та аналізі наукових джерел за темою дисертації, чіткому визначенні мети та завдань, достатній кількості матеріалу для отримання достовірних результатів. Об'єм опрацьованого матеріалу, згідно критеріїв включення та виключення є достатнім для проведення даного дослідження, наочності та достовірності отриманих результатів.

Вісім висновків, які сформулював автор, логічно випливають з одержаних результатів, науково обґрунтовані, відповідають меті та завданням дослідження. Водночас, висновки достатньо широко висвітлені в наукових публікаціях здобувача.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Рівень виконання поставленого наукового завдання у дисертаційній роботі свідчить про ґрунтовний та системний підхід здобувача до вирішення актуальної наукової проблеми сучасної хірургічної стоматології. У процесі дослідження автором чітко сформульовано мету та завдання роботи, відповідно до яких послідовно реалізовано комплекс експериментальних і клінічних досліджень. Для досягнення поставленої мети використано сучасні методи наукового пізнання, зокрема експериментальні, клінічні, денситометричні, інструментальні, електрофізіологічні, біохімічні та статистичні методи дослідження, що дозволило всебічно оцінити особливості перебігу процесів остеointegraції дентальних імплантатів у пацієнтів із патологією гепатобіліарної системи та обґрунтувати ефективність запропонованого медикаментозного супроводу.

Здобувач продемонстрував належний рівень оволодіння методологією наукової діяльності, що проявляється у правильному виборі дизайну дослідження, поєднанні експериментальної та клінічної частин роботи, використанні сучасні методи збору та аналізу наукових даних, а також у коректному застосуванні методів статистичної обробки результатів. Отримані результати узагальнено, проаналізовано та інтерпретовано з урахуванням сучасних наукових підходів, що дозволило сформулювати обґрунтовані висновки та практичні рекомендації.

Таким чином, дисертаційна робота виконана на належному науково-методичному рівні, а здобувач продемонстрував сформованість навичок самостійного проведення наукових досліджень, здатність до аналізу та узагальнення отриманих результатів і вирішення актуальних наукових завдань у галузі хірургічної стоматології.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у розширенні сучасних уявлень про патогенетичні механізми перебігу процесів остеоінтеграції дентальних імплантатів у пацієнтів із хронічною патологією гепатобіліарної системи. У роботі поглиблено наукові знання щодо впливу порушень функціонального стану печінки та жовчовивідних шляхів на процеси регенерації кісткової тканини, перебіг репаративних процесів у тканинах щелеп та розвиток післяопераційних ускладнень після хірургічного етапу дентальної імплантації. Отримані результати дозволили обґрунтувати роль біохімічних змін крові та ротової рідини, а також стану мінеральної щільності кісткової тканини у формуванні умов для повноцінної остеоінтеграції дентальних імплантатів у пацієнтів із супутньою соматичною патологією.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці та обґрунтуванні ефективного підходу до медикаментозного супроводу пацієнтів із патологією гепатобіліарної системи при проведенні дентальної імплантації. Запропонований лікувально-профілактичний комплекс, що передбачає застосування гепатопротекторної та остеотропної терапії, сприяє покращенню процесів остеоінтеграції дентальних імплантатів, зменшенню частоти післяопераційних ускладнень та скороченню термінів відновлення пацієнтів. Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності лікарів-стоматологів та щелепно-лицевих хірургів під час планування та проведення дентальної імплантації у пацієнтів із супутніми захворюваннями гепатобіліарної системи.

Крім того, результати дослідження можуть бути впроваджені у навчальний процес закладів вищої медичної освіти під час викладання дисциплін стоматологічного профілю, а також використовуватись при підготовці лікарів-інтернів та лікарів-стоматологів у системі післядипломної освіти. Таким чином, отримані результати мають важливе значення для подальшого розвитку теоретичних основ та удосконалення клінічної практики дентальної імплантації у пацієнтів із патологією гепатобіліарної системи.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Оцінка змісту дисертації свідчить про її логічну побудову, цілісність та завершеність. Робота викладена послідовно, структурована відповідно до сучасних вимог до дисертаційних досліджень у галузі стоматології та складається з анотації, списку публікацій здобувача, змісту, переліку умовних скорочень, вступу, огляду літератури, розділу матеріалів і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 253 сторінки, робота ілюстрована 27 рисунками та містить 32 таблиці.

У вступі, який викладений на 11 сторінках, автором обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету та завдання дослідження, сформульовано наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено відомості про апробацію результатів роботи та публікації здобувача.

У **першому розділі** дисертації, що викладений на 23 сторінках, представлено огляд сучасної наукової літератури, присвячений проблемам дентальної імплантації, особливостям перебігу остеоінтеграції імплантатів, а також впливу супутньої соматичної патології, зокрема захворювань гепатобіліарної системи, на

результати хірургічного етапу імплантації. Містить шість підрозділів. В підрозділі 1.1., показано значення дентальної імплантації, для реабілітації пацієнтів з втратою зубів, як сучасного метода відновлення зубних рядів. Підрозділ 1.2 на сучасному рівні показує роль супутньої патології та її корекції на остеопенію та остеопороз. Наводяться відомі літературні дані про порушення мінерального обміну при хронічній патології печінки. В підрозділі 1.3, автор звертає увагу на значення захворювань гепатобіліарного тракту для порушення щільності кісткової тканини щелеп при дентальній імплантації. Підрозділ 1.4. розкриває можливості діагностики остеопенії та остеопорозу за допомогою метода денситометрії. В підрозділі 1.5 наводяться інформація по препаратах з гепато- та остеопротекторною дією та їх можливості використання для корекції різних станів печінки. Завершує огляд літератури підрозділ 1.6 про ускладнення, які можуть зустрічатися при дентальній імплантації та їх взаємозв'язок з патологією гепатобіліарного тракту. Зроблено висновок про необхідність продовження наукових досліджень у даному напрямку.

Другий розділ дисертації «Матеріали та методи досліджень» викладений на 22 сторінках та складається з двох підрозділів. Дисертантом ґрунтовно викладено експериментальні та клінічні методи дослідження. Перший підрозділ детально розкриває експериментальне дослідження відповідно до запланованого дизайну. Лаконічно та ґрунтовно описана методика експериментальної моделі патології печінки. Чітко вказані групи дослідження, описані методики денситометричних, електрофізіологічних та біохімічних досліджень в експерименті. У другому підрозділі описані методики клінічного дослідження: дослідження клінічних місцевих ознак запалення (біль, гіперемія, набряк), денситометричне дослідження мінеральної щільності щелеп, фотоплетизмографічний метод дослідження, частотно-резонансне дослідження стійкості дентальних імплантів, описані методи біохімічного дослідження слини та крові. В розділі детально описана методика медикаментозного супроводу при дентальній імплантації, а також методи статистичного обрахунку. Методи використані дисертантом відповідають поставленим завданням та достатньо сучасні і інформативні. Розділ ілюстрований 11 рисунками та 1 таблицею.

У **третьому розділі** дисертації, який викладений на 26 сторінках, ілюстрований 10 рисунками та 7 таблицями, які в повному об'ємі викладають зміст дослідження. Наведені результати визначення параметрів гострої токсичності препарату «остеогенону» у інтактних щурів (підрозділ 3.1), середньої ефективної дози (ED_{50}) остеогенону у щурів з хронічним токсичним гепатитом (підрозділ 3.2), швидкості капілярного кровотоку навколо лунки зуба при експериментальному токсичному гепатиті та на тлі фармакокорекції (підрозділ 3.3). Наведені результати експериментального дослідження стабільності мікроімплантів верхньої щелепи за хронічного токсичного гепатиту на тлі фармакокорекції та мінеральної щільності щелепних кісток лицевого скелету у дослідних тварин. В підрозділах 3.5 автор ґрунтовно та повно наводить результати біохімічних досліджень порушень процесів мінералізації та їх фармакокорекції у щурів з мікроімплантами верхньої щелепи за експериментального токсичного гепатиту і на тлі фармакотерапії. При цьому дисертант вдало їх розділяє на біохімічні маркери функціонування гепатобіліарної системи у щурів з мікроімплантами верхньої щелепи та біохімічні маркери метаболізму кісткової тканини у щурів з мікроімплантами верхньої щелепи за експериментального токсичного гепатиту і на тлі фармакотерапії.

Отримані дані в експерименті достовірно свідчать про позитивний вплив запропонованого медикаментозного супроводу при дентальній імплантації при патології печінки.

Четвертий розділ дисертації включає 5 підрозділів, викладений на 21 сторінці, ілюстрований 5 рисунками та 7 таблицями. В розділі наведені результати клінічних досліджень взаємозв'язку гепатобіліарної системи та остеointegraції дентальних імплантатів. Перший підрозділ демонструє результати вивчення впливу патології гепатобіліарної системи на місцеві прояви загоєння ділянки зубної імплантації. В другому показано дисертантом результати дослідження стабільності дентальних імплантатів, третьому – результати оцінювання тканинної мікроциркуляції з використанням оптико-електронного комплексу, четвертому – мінеральної щільності ділянки щелепи на рівні зубної імплантації у хворих на тлі патології гепатобіліарної системи. Вивчено та показано вплив патології гепатобіліарної системи на виникнення ускладнень при проведенні операції зубної імплантації у пацієнтів з частковою адентією (підрозділ 5.1).

Результати досліджень даного розділу дисертації відображені в трьох статтях у фахових наукових журналах України (одна з яких входить до міжнародної наукометричної бази Scopus).

П'ятий розділ дисертації включає три підрозділи, викладений на 29 сторінках. Містить 2 рисунки і 16 таблиць. Даний розділ присвячений викладенню матеріалів по результатах дослідження біохімічних показників у пацієнтів при дентальній імплантації на тлі патології гепато-біліарної системи. В підрозділі 5.1 наводяться результати оцінки біохімічних показників ротової рідини у пацієнтів з патологією гепатобіліарної системи на тлі встановлення дентальних імплантатів та медичного супроводу у динаміці спостереження. Підрозділ 5.2. розкриває результати оцінки біохімічних показників крові у пацієнтів з патологією гепатобіліарної системи на тлі встановлення дентальних імплантатів та медичного супроводу у динаміці спостереження. В підрозділі 5.3 наводяться результати використання медичних інформаційних систем та створення математичної моделі для прогнозування приживлення дентальних імплантатів.

Розділ «Біохімічні показники у пацієнтів при дентальній імплантації на тлі патології гепатобіліарної системи» закінчується аргументованими висновками, клінічними прикладами та друківаними роботами у фахових наукових журналах.

Розділ «Аналіз і узагальнення результатів дослідження», показує детальний аналіз результатів дослідження та характеристики виявлених експериментальних та клінічних змін. Автор вдало порівнює отримані результати з даними літератури, систематизує результати дослідження з ґрунтовним поясненням виявлених змін. Аналіз отриманих результатів формує основні положення наукової роботи. В цілому розділ є досить змістовним та достатньо лаконічним.

На підставі проведеного наукового дослідження дисертант формує 8 обґрунтованих **Висновків**, які повною мірою відповідають завданням дослідження, відрізняються новизною та витікають з результатів проведеного дослідження

Практичні рекомендації підсумовують напрямки застосування результатів дисертаційного дослідження у практичній стоматологічній роботі. Чітко ілюстрований матеріал практичного застосування медикаментозного супроводу у

пацієнтів при дентальній імплантації на тлі патології гепатобіліарної системи.

Аналіз використаної **Літератури** свідчить про ґрунтовну підготовку автора та широкий науковий пошук. Список використаних джерел налічує 305 найменувань, серед яких значна частина представлена сучасними публікаціями вітчизняних і зарубіжних авторів, що відображають актуальний стан досліджуваної проблеми у світовій науці. Використання значної кількості сучасних наукових джерел свідчить про достатню обізнаність здобувача з науковими дослідженнями у сфері дентальної імплантації та впливу системних захворювань на процеси остеоінтеграції.

В трьох **Додатках** дисертації наведені наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації та наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; акти впровадженнь результатів дисертаційної роботи в заклади охорони здоров'я та в освітній процес при підготовці здобувачів вищої освіти; а також схема побудови математичної моделі для розрахунку та визначення ступеня остеоінтеграції зубних імплантатів.

Таким чином, зміст дисертаційної роботи є логічно побудованим, структурно завершеним дослідженням та відповідає вимогам до наукових праць такого рівня, а використаний автором обсяг наукових джерел підтверджує ґрунтовність проведеного теоретичного аналізу досліджуваної проблеми.

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження доцільно використовувати у практичній діяльності лікарів-стоматологів, зокрема лікарів хірургічного стоматологічного профілю та щелепно-лицевих хірургів, під час планування та проведення дентальної імплантації у пацієнтів із супутніми захворюваннями гепатобіліарної системи. Запропонований у роботі лікувально-профілактичний комплекс медикаментозного супроводу може бути рекомендований для застосування на передопераційному та післяопераційному етапах лікування з метою покращення процесів остеоінтеграції дентальних імплантатів, зниження ризику розвитку післяопераційних ускладнень та підвищення ефективності стоматологічної реабілітації пацієнтів із патологією печінки. Отримані результати можуть бути впроваджені у практику стоматологічних клінік, спеціалізованих відділень щелепно-лицевої хірургії та лікувально-профілактичних закладів, що надають допомогу пацієнтам із дефектами зубних рядів.

Крім того, результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі закладів вищої медичної освіти під час викладання дисциплін стоматологічного профілю, зокрема хірургічної стоматології, імплантології та щелепно-лицевої хірургії. Матеріали дисертації доцільно застосовувати при підготовці лікарів-інтернів, лікарів-стоматологів у системі післядипломної освіти, а також при розробці навчально-методичних матеріалів, клінічних протоколів та рекомендацій щодо ведення пацієнтів із супутньою патологією гепатобіліарної системи при проведенні дентальної імплантації. Таким чином, впровадження результатів дослідження сприятиме підвищенню якості стоматологічної допомоги та удосконаленню підходів до лікування пацієнтів із поєднаною патологією.

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Дисертаційна робота справляє позитивне враження, однак поряд із безперечними науковими здобутками вона містить окремі зауваження, що не знижують її загальної наукової та практичної цінності. А саме:

- У деяких розділах роботи зустрічаються окремі стилістичні повтори та надмірна деталізація опису результатів досліджень, що дещо ускладнює сприйняття матеріалу.

- У розділі огляду літератури доцільно було б більш чітко структурувати аналіз сучасних наукових джерел.

- Окремі положення дисертації могли б бути більш розширено обговорені у контексті сучасних міжнародних досліджень у галузі дентальної імплантології.

Разом із тим зазначені зауваження носять рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

У зв'язку з викладеним доцільно поставити здобувачу декілька запитань:

1. Які клінічні критерії Ви вважаєте найбільш інформативними для прогнозування успішності остеоінтеграції дентальних імплантів у пацієнтів із патологією гепатобіліарної системи?

2. Чи можливе застосування запропонованого Вами лікувально-профілактичного комплексу у пацієнтів з іншими хронічними соматичними захворюваннями, і які перспективи подальших досліджень у цьому напрямку?

3. Які, на Вашу думку, основні фактори найбільше впливають на розвиток післяопераційних ускладнень при проведенні дентальної імплантації у пацієнтів із супутньою патологією печінки?

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Ознак порушення академічної доброчесності дисертантом Поліщуком Віталієм Сергійовичем не виявлено. За результатами перевірки тексту дисертації програмою «StrikePlagiarism.com» не виявлено ознак плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальсифікації даних. Рівень оригінальності тексту дисертації склав 88,42%, виявлені окремі співпадіння з висловами у власних публікаціях, термінами, посиланнями на літературу та загальноновживаними фразами.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне наукове завдання сучасної стоматології – поліпшити ефективність комплексного лікування хворих при дентальній імплантації на фоні порушення функції гепатобіліарної системи шляхом використання гепатопротекторів та остеопротекторів в якості медикаментозного супровода, зменшуючи кількість ускладнень. У роботі отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають важливе теоретичне та практичне значення для розвитку хірургічної стоматології та дентальної імплантології. Дисертація виконана на належному науково-методичному рівні, характеризується чіткою логічною структурою, достатнім обсягом експериментальних і клінічних досліджень, обґрунтованістю висновків та практичних рекомендацій. Основні положення та результати дослідження повністю відображені у наукових публікаціях автора, апробовані на науково-практичних конференціях та впроваджені у практичну діяльність і навчальний процес.

За актуальністю теми, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, вагомістю опублікованих за матеріалами

дисертації результатів дослідження у періодичних наукових виданнях, структурою та оформленням представлена дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 21 березня 2022 р. № 341, від 19 травня 2023 р. № 502 та від 03 травня 2024 р. № 507 та оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія», а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:
завідувач кафедри
хірургічної стоматології
Одеського національного
медичного університету
доктор медичних наук, професор

Підпис
Анатолій ГУЛЮК
ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар Одеського
національного медичного університету